

HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE

WAT GENERAAL SPOOR
VERKLAARDE. (Zie pag. 3)

Verslijnt tweemaal per week

Bureaux: REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DEN HAAG — ANDRIES BICKERWEG 5 — TELEFOON 330291 — GIRO 406200
Wvd. Hoofdredacteur: J. L. A. ZWARTS — Uitgave van de stichting „HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE” — DEN HAAG

Abonnementsprijs f 2.25 per 3 maanden,
per halfjaar f 4.25 en per jaar f 8.—
LOSSE NUMMERS f 0.10.

Voor Nederl.-Indië, Suriname, Curacao
en het buitenland f 2.75 per kwartaal,
f 5.25 per halfjaar en f 10.— per jaar.

Advertentieprijs f 0.25 per mm.

Nog eens:

Het communistisch gevaar

Het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Eerste Kamer over het wetsontwerp tot vaststelling van de begroting van het ministerie van Overzeese Gebiedsdeelen voor 1947 is vrijwel geheel gewijd aan de Indische politiek van de regering.

Vooral de oppositie heeft over het regeringsbeleid in deze harde noten gekraakt. Zoals men uit de desbetreffende publicaties in dit en in het vorig nummer van ons blad heeft kunnen opmaken, geven de opmerkingen en vertoogen van de zijde der oppositie er blijk van, dat men aan deze zijde de verschillende met het Indië-beleid samenhangende vraagstukken en onderwerpen terdege heeft bestudeerd en er een helder inzicht in heeft verkregen. Deze opmerkingen en vertoogen kunnen niet nalaten diepen indruk te maken, mogen zij dat ook op de regering doen.

In ons vorig nummer brachten wij de uitstekend gedocumenteerde beschouwing over het communisme van Sjahrir — eveneens ontleend aan het Voorloopig Verslag — onder de aandacht van onze lezers.

De overschatting

van de zich zelf overschattende republiek

Soekawati, de president van Oost-Indonesië, verklaarde zich onlangs voorstander van een zo eng mogelijke band met Nederland. Aldus lezen wij in „De Maasbode” (R.K.).

Dit doet nog eens te scherper aanvoelen DE groote fout, van het begin af aan in de Indische kwestie gemaakt: overschatting van de Republiek.

Vooreerst overschatte deze Republiek mateloos zich zelf. Zij meende, dat zij maar had op te treden om geheel Indië als met één slag achter zich te krijgen.

Bittere ontgoocheling! Zelfs van Java is zij verre van zeker. Waar we in de naaste toekomst vooral scherp op zullen moeten letten: dat is, wat door Romme ook stevig benadrukt is, dat ELK gebied in Indië, hetzij op Java, op Sumatra, op Borneo of in de Groote Oost, het volle recht behoudt op een eigen status en daarover in VOLLE VRIJHEID zal kunnen beslissen.

Dit is de beste, ja de eenige wijze om te corrigeren de noodlottige dwaling, die ook het beleid van Schermerhorn — Logemann zoo ongelukkig heeft beheerscht: de overschatting van de zich zelf overschattende Republiek. 't Was, als bestond er in Indië niets dan de Republiek!

Dat dit NIET zoo is, zal overtuigend blijken, wanneer de diverse bevolkingen in alle vrijheid voor hun meening zullen kunnen uitkomen.

Wie zal ons bestrijden, dat hier geen speld valt tusschen te krijgen? Wil men nog beter bewijs, dat — de heer Sybesma in „De Linie” ten spijt — ook in Indië het communisme op den loer ligt, het oogenblik wachtend waarop het zijn slag kan slaan. Hoe eerder het Nederlandse rechtsgezag in Indië wordt geliquideerd, hoe beter voor het communisme.

Teekend is in dit verband de navolgende passage uit het Voorloopig Verslag:

„Enkele leden wenschten een opmerking te maken naar aanleiding van de stelling, dat de Indonesiërs nog niet in staat zouden zijn, op het gehele terrein der staatswerkzaamheid voor een goed bestuur te zorgen. Ten onrechte wordt hieraan huns inziens een argument ontleend om de zelfstandigheid van Indonesië te beperken of onder controle te stellen. Zij maakten er op opmerkelijk, dat ook in de U.S.S.R. de vooruitzichten in 1917 weinig gunstig waren, doch dat men zich aldaar terstond op het standpunt had gesteld, dat de praktijk des levens een volk leert, zichzelf te besturen.”

Men behoeft waarlijk niet ver te zoeken om te weten uit welken koker deze opmerking is gekomen. Een gewaarschuwd man telt voor twee, hetzelfde geldt voor een gewaarschuwd volk en haar vertegenwoordiging.

Als er een partij is die den strijd tegen het communisme in haar vanen heeft geschreven, dan is het toch zeker de K.V.P. Mogen zij en haar vertegenwoordigers in de hoogste staatsorganen het communistisch gevaar niet onderschatten en dienovereenkomstig handelen.

MARINE NEEMT KRASSE MAATREGELEN

De Kon. Ned. Marine in Indië heeft verklaard, dat schepen, van welke nationaliteit ook, die zich in de Indonesische wateren bevinden, bereid moeten zijn zich te laten doorzoeken.

Nederlandsche patrouille-vaartuigen zullen de controle-maatregelen ten uitvoer brengen.

Deze maatregelen hebben ten doel den import van wapenen in Indonesië te verhinderen en een einde te maken aan den uitvoer van rubber en andere producten van plantages van Europeanen, die zich in het „nationalistische gebied” bevinden.

De Engelsche Consul-Generaal, Gilvert Mackereth, heeft bij de Indische Regeering formeel geprotesteerd tegen het feit, dat de Engelsche kustschepen „East Coaster” en „Hai Seng” te Cheribon door de Kon. Ned. Marine zijn onderschept. Vervolgens moesten zij naar Semarang varen, waar de lading rubber van de „East Coaster” werd gelost.

Bezwaren tegen de regeringsverklaring

Naar verschillende persorganen hebben gemeld, is van „Indonesische” zijde nu nogmaals verklaard, dat de republikeinse regering bezwaar maakt tegen het teekenen van de Regeringsverklaring. Sjahrir beweert, dat de Nederlanders eigenlijk wenschen te onderhandelen over een nieuwe overeenkomst. Hij heeft formeel aangeboden het oorspronkelijke accoord te teekenen

De nood op Madoera

Het aantal Madoerezen, die het geboorteland verlaten, door den honger gedreven, neemt hand over hand toe. Zelfs het republikeinse persbureau „Antara” spreekt van een „vluchtelingenprobleem”. En te Soerabaja is reeds vastgesteld, dat de stad niet meer dan 15.000 Madoerezen kan opnemen.

Klaarblijkelijk is ook dit vraagstuk thans onder oogen gezien bij de besprekingen, die kapitein Van de Wall Bake en de heer Boer (van het Nederlandsch-Indisch departement van sociale zaken te Batavia) in Djokjakarta gevoerd hebben over de uitwisseling van politieke en krijgsgeslagenen en van de zgn. „domicilieloozen”. Thans zal een regeling getroffen worden — volgens „Antara” — voor het vervoer van de vluchtelingen uit Madoera via een Oost-Java-haven (waarheen wordt intusschen niet vermeld).

Van republikeinse zijde is meermalen gepoogd de berichten omtrent den noodtoestand op Madoera zoal niet tegen te spreken dan toch in betekenis te verminderen. Hiertegenover staan echter mededeelingen, ook in de Chineesche pers. Zoo vermeldde de Bataviaasche „Sin Po” dezer dagen als een bewijs voor de hevigheid van den hongersnood op Madoera, dat een boot met copra uit Celebes bij aankomst te Soerabaja „door de uitgemergelde Madoereesche koelies bestormd werd, die de copra zoo maar opaten”.

HET REPUBLIKEINSCHE GELD

Behalve het Chineesche blad „Sin Po” gaf ook het republikeinse blad „Soera Oemoen” een beschouwing over de sterke koersdaling van het republikeinse geld, waarvan de waarde op 30 Januari jl. nog slechts 65 Ned.-Indische centen voor een republi-

keinschen gulden bedroeg. Laatstgenoemd blad drong erop aan, dat de republikeinse regering behalve aan de besprekingen en andere aangelegenheden ook aandacht wijdt aan het lot van het volk en ambtenaren te Batavia, die dagelijks grotere moeilijkheden ondervinden door de daling van de waarde van het republikeinse geld.

Een kleine vergissing

De berichtendienst van Radio-Nederland, getrouwe spreekbuis van de regering, heeft een leelijke flater geslagen. In de eerste bekendmakingen omtrent de bezetting van Krian en Sidoarjo, laat Radio-Nederland de Commissie-Generaal als haar meening te kennen geven, dat deze militaire actie „beter achterwege had kunnen blijven”. Is het U niet opgevallen, lezer, dat deze uittaling nimmer herhaald is en ook uit de dagbladpers werd geweerd!? Onze waardige onderhandelaars hebben de zonderlinge kritiek op de Nederlandse bevelhebbers wel degelijk geuit tegenover Sjahrir! Maar het was niet de bedoeling deze onmanlijke houding aan de groote klok te hangen. Net zoo min als het gesol met de Nederlandsche Kroon.

Maar ja, dergelijke dingen komen toch uit. Soms door een onbescheidenheid, soms door een vergissing. Helaas, het woord, dat U ontsnapt, is uw meester, en zoo toont de vergissing van Radio-Nederland de Commissie-Generaal weer eens in al haar zielig gekronkel om toch maar geen ongelijk te be-
kennen.

S.T.A.VAST.

en de notulen als bindend te aanvaarden, doch dit is niet geaccepteerd.

Andere „Indonesische” bronnen verklaarden volgens de persberichten, dat de republikeinen bezwaren hadden tegen de interpretatie, die Mr. Jonkman heeft gegeven van de positie van de Nederlandsche Kroon met betrekking tot „Indonesië” en de twijfel, die hij koesterde over de de jure soevereiniteit over Java en Sumatra, die in de ontwerp-overeenkomst aan de republiek beloofd werd, in ruil voor de toestemming van de republiek zich in de Ver. Staten van Indonesië te voegen, die in een permanente Unie met de Nederlandsche Kroon verbonden zouden zijn.

Het werkelijke Linggadjati

Medan. — De repoblikeinen maakten zich schuldig aan vele schendingen van het bestand.

Batavia. — Ten Oosten van Bekassi is een Nederlandse patrouille door een bende beschoten.

Buitenzorg. — In verschillende sectoren werden Nederlandse patrouilles beschoten.

Bandoeng. — Ten Z.W. van Dahjokolot is binnen onze linie een Nederlandse patrouille door een bende met geweervuur beschoten. De stroom van Inheemsche vluchtelingen, die zich bij de Nederlandse posten komen melden, houdt aan.

Eerste Kamer en Commissie-Generaal

Regeering verantwoordelijk voor werk van Commissie-Generaal

„Men heeft niet immer het gevoel,
dat de C.-G. de belangen van het
Koninkrijk vertegenwoordigt”

Uit het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer over de begroting voor 1947 van Overzeesche Gebiedsdeelen blijkt, dat verschillende leden het betreuen, dat het Kabinet er niet in is geslaagd, het beleid inzake Nederlandsch-Indië te voeren onafhankelijk van de partij-politieke sfeer.

Reeds lang vóór de aanneming, door de Eerste Kamer, van het wetsontwerp tot instelling van een Commissie-Generaal, was aan een bij uitstek politieke figuur als Prof. Schermerhorn, wiens staatkunde bij de in Mei 11. gehouden verkiezingen was gewraakt, de zekerheid gegeven, dat hij de leiding in het nieuw te benoemen college zou verkrijgen, althans deel er van zou uitmaken. De heer Schermerhorn heeft daarvan vrijuit aan derden mededeeling gedaan. Vervolgens heeft de Regeering haar partners nevens hem gezocht, echter met de bedoeling, dat de Commissie-Generaal representatief zou zijn voor de regeringspartijen.

Het kon dan ook geen bevreemding wekken, dat deze missie zich bij aankomst te Batavia terstond aandienende als college van vertrouwensmannen, uit die partijen en dat de Regeering niet van zins bleek, die uiting te weerspreken. De vrees, bij de discussies in de Eerste Kamer over bedoeld wetsontwerp geuit, dat de instelling der Commissie-Generaal mede beoogde, de beide regeringspartijen gelijklijk tevreden te stellen, bleek achteraf niet van grond ontbloot.

Ten einde deze, bij een zoo uitermate nationaal vraagstuk ongewenschte, situatie te verdedigen, bleek het voor die partijen noodzakelijk, ieder, die het niet eens was met den kers, door Regeering en Commissie-Generaal gekozen, te disqualificeeren als „reactionnair” of als voorstander van de „oude koloniale politiek”.

Dergelijke disqualificaties wijzen de in den aanhef bedoelde leden met nadruk van de hand. Ter dege zien zij de noodzakelijkheid van een evolutionaire koers in.

Andere leden achten met de instelling der Commissie-Generaal een tijdperk ingeleid, waarin de Regeering, op grond van de overweging, dat het nieuwe college ter plaatse het best kon beoordeelen, wat aan de Regeering in het Moederland stond te doen, de leiding van zaken goeddeels aan het triumviraat heeft overgelaten. Dit kan alleen worden verklaard, indien men aanneemt, dat de Regeering de leden der Commissie-Generaal beschouwt als in alle opzichten bekwaame en evenwichtige mannen, die zich van den aanvang af kritisch tegenover de gebeurtenissen in Nederlandsch-Indië zou-

den stellen. Deze Eerste Kamerleden laken het in de Regeering, dat zij in de Instructie voor de Commissie-Generaal niet in de eerste plaats heeft opgenomen den plicht, zich er van te vergewissen, of wellicht een verandering van koers gewettigd was.

Evenmin is de opdracht, aan de Commissie-Generaal verleend, scherp begreep. Ja, zelfs is aan deze, toen zij meende, meer armslag te behoeven dan Wet en Instructie toestonden, de vrije hand gegeven, zonder dat in die Wet en in die Instructie wijziging werd gebracht. Daarmede werd de Regeering volkomen verantwoordelijk voor het werk der Commissie-Generaal en aldus is het begrijpelijk, dat zij thans volstaat met het voor haar eigenlijk moeilijk aanvaardbare basis-akkoord van Linggadji en zoo aannemelijk/mogelijk uitleg te geven in stede van de Commissie-Generaal van haar taak te ontheffen.

Sommige Kamerleden vestigen er in het Voorloopig Verslag de aandacht op, dat de voorzitter van de Commissie-Generaal reeds bij zijn eerste aankomst in Nederlandsch-Indië een redevoering heeft gehouden, waarvan de inhoud naar de algemeene opvatting weinig gelukkig kon worden genoemd. Deze leden betreuen, dat de Minister die gelegenheid niet heeft aangegrepen om Prof. Schermerhorn op het hart te drukken, zich te matigen in openbare eloquentie. Deze is dan ook voortgegaan met het doen van onberaden uitlatingen. Ten bewijze hiervan

DE RIJSTLEVERANTIE

Een der Eerste Kamerleden heeft blijkens het Voorloopig Verslag over de begroting van Overzeesche Gebiedsdeelen verklaard, met belangstelling kennis te hebben genomen van 's Ministers antwoord op de vragen van het lid dezer Kamer, den heer Reijers, inzake de rijstleverantie aan India.

Dit lid heeft uit dat antwoord de conclusie getrokken, dat Sjahrir aanvankelijk aan de Regeering van Britsch-Indië 700.000 ton ongepelde rijst had aangeboden, doch dat naderhand was gebakken, dat ten slotte slechts een hoeveelheid van 40.000 ton kon worden geleverd.

Getuigt zulks van kennis van zaken op economisch gebied? En bevat bedeld feit geen aanmaning aan de Regeering om zich wel er van te vergewissen, of haar wederpartij over economisch voldoende bekwaame hulpkrachten beschikt? — aldus wordt gevraagd.

Het bedoelde Kamerlid keurt ten sterkste af, dat de heer Van Mook zich niet heeft verzet tegen deze leverantie. Deze nalatigheid zou naar zijn meening het vertrouwen van de inheemsche bevolking op Java in het Nederlandsche bestuur hebben ondermijnd.

Voorts zou dit Kamerlid gaarne vernemen, waarom het Ministerie van Buitenlandsche Zaken niet in deze aangelegenheid was gemengd.

Ten slotte heeft het hem bevreemd, dat de Minister van Overzeesche Gebiedsdeelen aanvankelijk niet op de hoogte van de transactie was gesteld.

wordt gewaagd van het door hem betoogde bij zijn vertrek uit Batavia en op zijn doorreis te Rome. Bedenking heeft het ook ontmoet, dat de leden der Commissie-Generaal commentaar op het basis-akkoord hebben geleverd, vóórdat zij over dit akkoord met de Regeering van gedachten hadden gewisseld. Onjuist wordt voorts geacht, dat zij uiting hebben gegeven aan het vermoeden, dat zij zooal niet met gejuich in Nederland zouden worden ontvangen, dan toch wel op korten termijn goedkeuring van de ontworpen basis-overeenkomst zouden verkrijgen.

Hoe verkeerd het geven van commentaar is geweest, heeft blijkbaar evenmin de Minister beseft. Immers, op de vragen van het lid der 1e Kamer, den heer Molenaar, of de Minister bereid was zijn invloed te doen gelden om verdere meeningsuitingen van de leden der Commissie-Generaal te voorkomen, heeft minister Jorkman geantwoord, daarin niets afkeurenswaardigs te zien.

Naar aanleiding hiervan wordt de vraag gesteld, of de Regeering niet tot taak had, zich eerst over het ontwerp te beraden en daarna zelf daarop een toelichting te geven. De uitkomst heeft bewezen, dat alleen al de woordelijke tekst van het basis-akkoord aan de Regeering genoeg zorgen heeft gebaard. Zij kon uitlatingen van de Commissie-Generaal, die bovendien nog leefde in de door overijling gekenmerkte sfeer van Linggadji, beter missen.

Voorts wordt er in het Voorloopig Verslag nog op gewezen, dat het beleid der Commissie-Generaal tal van interpretatiemoeilijkheden en minder aantrekkelijke situaties heeft veroorzaakt.

De Commissie-Generaal heeft te veel, zoo niet alles, aan de weder-

De geheime notulen

In het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer over de begroting van Overzeesche Gebiedsdeelen, geven eenige leden hun bevreemding er over te kennen, dat er z.g. bindende notulen zouden bestaan. De Regeering verklaarde namelijk op gezag van de Commissie-Generaal, dat die notulen „uitputtend” waren verwerkt in de toelichting, door de Commissie-Generaal verstrekt. De Regeering heeft zich aanvankelijk blijkbaar van den inhoud der notulen zelfs niet eens kunnen overtuigen, gelet op het antwoord van den Minister van Overzeesche Gebiedsdeelen aan den heer Schouten.

Gaarne zouden deze leden vernemen, waarom de Regeering niet zelf heeft nagegaan, of de toelichting der Commissie-Generaal naar geest en letter met de notulen overeenstemt. Vooral achten zij zulks van belang met het oog op de positie der Kroon.

Andere leden, zich hierbij aansluitende, wijzen er op, dat de inhoud van de bedoelde notulen in brederen kring, dan waaruit de Commissie-Generaal bestaat, bekend is. Het heeft hen getroffen, dat bijvoorbeeld dr. Feuilletau de Bruyn in een bijeenkomst te 's-Gravenhage de vraag heeft gesteld, of het juist is, dat in vorenvermelde notulen wordt vermeld, dat de Regeering indertijd op de Hooze Veluwe in ongelegenheid was gekomen, omdat tusschen de heeren Van Mook en Sjahrir een bepaalde afspraak zou zijn gemaakt.

Weer andere leden vestigen de aandacht op het feit, dat de Minister in de Tweede Kamer heeft gewaagd van een „uitdrukkelijke toelichting van de Commissie-Generaal, mij nog nader gegeven. Zij zien hierin een duidelijke zinspeling op de z.g. geheime notulen.

BETERE VOORLICHTING

van het buitenland
over de toestanden
in Indië.

Ook U kunt hieraan meewerken!
Stuurt uw vrienden en kennissen
in de Engelsch sprekende landen
de vertaling van het rapport
van de Commissie-Van Poll

en
„The truth
about the Indonesian Republic”
door William F. de Bruyn.

Deze brochures zijn verkrijgbaar
(resp. tegen den prijs van f 1.75
en f 1.50) bij de Stichting Indië
in Nood... geen uur te verliezen,
Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage,
telefoon 330295, giro 6866.

partij toegegeven en men heeft niet
immer het gevoel, dat zij de belangen
van het Koninkrijk vertegenwoordigt.

Eenzijdige voorlichting

Een aantal leden van de Eerste Kamer uit in het Voorloopig Verslag over de begroting van Overzeesche Gebiedsdeelen zijn beklag over de onvoldoende voorlichting, over den toestand in Nederlandsch-Indië gegeven. Gaarne zouden zij vernemen, hoe de bladen ten onzent berichten vandaar ontvangen. Geschiedt dit, dus wordt gevraagd, door middel van een Nederlandsch-Indisch persbureau? De bedoelde Kamerleden achten dit punt van groot belang, omdat de krantenberichten gemeenlijk sterk afwijken van hetgeen in particuliere brieven over de situatie in Indië wordt medegedeeld.

Voorts heeft het hen getroffen, dat in de dagbladen wel een verslag was opgenomen van een Kerstrede van Generaal Spoor, doch dat daarin geen melding was gemaakt van de boodschap van Vice-Admiraal Pinke. Deze Kamerleden betreuen een dergelijke eenzijdige voorlichting van het Nederlandsche publiek.

Prof. Schermerhorn en Indo-China

Zooals men weet, heeft Prof. Schermerhorn bij zijn laatste vertrek uit Nederland verklaard, verheugd te zijn, dat hij niet verantwoordelijk was voor de politiek, thans in Indo-China gevoerd.

In het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer over de begroting van Overzeesche Gebiedsdeelen geven een aantal Kamerleden als hun meening te kennen, dat de heer Schermerhorn had moeten bedenken, dat interventie van vreemde mogendheden in de Indische zaak moeilijk van de hand kan worden gewezen, indien op hoogen post gestelde Nederlanders een dergelijke uitspraak doen over de politiek van een zoo belangrijke mogendheid als Frankrijk.

ORANJE-GROEN STRIKJES

verkrijgbaar te 's-GRAVENHAGE:

- * Papestraat 21;
- * Noordeinde 29;
- * Andries Bickerweg 5;
- * Populierstraat 36;
- * Mevr. Rombach-van Heukelom, flat Nirwana, Benoordenhout-scheweg 227;
- * Van Hogenhoucklaan 134.

RIJSWIJK:

- * Mevr. B. E. van der Brugge, Oranjelaan 32.

VOORLICHTING

Voorlichtingsbijeenkomsten over
Indië zullen plaats vinden te:

DOETINCHEM: Donderdag 13
Februari te 8 uur n.m.; spreker
Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

HILVERSUM: Donderdag 20 Fe-
bruari te 8 uur n.m.; spreker
Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

Generaal Spoor verklaarde:

Geen dag zonder schending van het bestand

Nederlandsche leger sterk genoeg om vrijheid en veiligheid te bewerkstelligen

In een dezer dagen te Den Haag gehouden persconferentie heeft luitenant-generaal Spoor o.m. verklaard, dat er zich omstandigheden kunnen voordoen, waarbij door verschillende interne factoren een overeenkomst wordt gesaboteerd of niet nagekomen.

Dat kan — aldus de generaal — zoodanige gevolgen hebben, dat het eenvoudig een kwestie wordt van „to be or not to be”. Onder dergelijke omstandigheden kan het noodzakelijk zijn, dat het gezag zich doet gelden met de middelen die het ter beschikking heeft. „De landvoogd is opperbevelhebber en hij moet het moment bepalen en beslissen of militaire maatregelen noodig zijn”.

Er is geen dag voorbij gegaan, zoo zeide de generaal, dat de wapenstilstand consequent werd uitgevoerd. Tal van militaire organisaties aanvaardden geen bevelen. Toen heb ik eenzijdig, omdat er steeds slachtoffers bleven vallen, de demarcatielijnen, die op 14 October waren overeengekomen, vastgesteld aan de hand van de wapenstilstandsbepalingen.

Het is moeilijk praten met „generaals”, die van militaire zaken en landkaarten weinig verstand hebben. Bij Soerabaja heeft men gebruik gemaakt van de door ons verstrekte kaarten, waarop wij de demarcatielijn hadden aangegeven, om onze posten te beschieten met artillerievuur. „Zelfs bij de modernste tolerantie gaat dat iets te ver”, merkte de generaal op.

Ook op Sumatra hebben wij moeilijkheden gehad. „De opperbevelhebber der TRI” had nl. voor de radio gezegd: „Houdt u gereed en voorwaarts marsch.” wat volgens een lateren uitleg bedoeld was om de zaken vredelievend te regelen. Wij houden ons streng aan de afgesproken demarcatielijnen, maar van „Indonesische zijde” wordt voortdurend de strijdvlucht aangewakkerd en wel zoo, dat ik zeg: „Geef mij de goede oude leugencampagne van het Japansche persbureau Domei maar terug. Dat was „slappe kost” tegen wat er nu wordt opgediend.”

De militaire „clan” in de republiek is zoo sterk, dat de politieke leiders er de grootste moeilijkheden mee hebben. Slechts bepaalde deelen van de TRI luisteren en het staat vast dat andere deelen van

Wat Soekawati verklaarde

De president van den door Van Mook uitgeroepen staat Oost-Indonesië, Soekawati, heeft in een interview aan het A.N.P. verklaard, dat de plannen voor den opbouw gereed liggen, doch dat men tot dusver nog weinig heeft kunnen doen. Wat het onderwijs betreft wordt er een Handelshoogeschool opgericht te Makassar. Er wordt een Instituut opgericht tot opleiding voor den Buitenlandischen Dienst. De verhouding tot de Republiek is niet anders dan van een staat tot een staat; een officieel contact heeft nog niet plaats gehad. Wat Bali aangaat: dat het de attractie van de Republiek voelt, is in zijn algemeenheid onjuist. Wat Nw. Guinea betreft, heeft Soekawati den indruk, dat het eiland zich gaarne bij Oost-Indonesië aansluit. Soekawati ziet den band met Nederland gaarne zoo nauw mogelijk aangehaald. Godsdiensvrijheid wordt volgens hem gegarandeerd.

diezelfde TRI soms ongeregelde bendes als voorposten gebruiken en zelf meevechten. Als het tot samenwerking met de TRI moet komen, zou daarin eerst een grondige wijziging en zuivering moeten plaats hebben, is generaal Spoor van meening.

Volgens de wapenstilstandsvoorwaarden moeten onze jongens hun dienst uitoefenen binnen de demarcatielijn. Als de anderen dan onze soldaten met mortieren gaan doodschieten, zooals bij Soerabaja, dan zeg ik: „Stop, of wat anders.”

„Ik stel er prijs op commandant van een leger te zijn, maar niet van een schiettent.”

Wij trachten onze soldaten in Indië voor te lichten over Linggadjati, maar het is duidelijk dat al deze dingen de atmosfeer vertroebelen. Onze jongens snappen het niet. Om wille van al deze moeilijkheden zou het noodig kunnen worden — ook voor de republiek — dat het leger een rol gaat spelen.

Als ondanks allen goeden wil zou blijken, dat orde, rust, veiligheid en veiligheid niet kunnen worden verkregen, dan is het Nederlandsche leger sterk genoeg om alleen deze vrijheid en veiligheid te bewerkstelligen.

Boekbespreking

HET IS DE GEEST DIE OVERWINT

naar aan eiding van:
„Japan wint den oorlog!”
door H. D. Me er, ass.-
resident. Uitgave: Leier-
Nypels, Maastricht.

Toen Japan capituleerde, capituleerde zijn weermacht, wat echter geen volledige liquidatie inhield, want instructeurs doken in het leger van de „Republiek Indonesia” onder en wapenarsenalen bleven gedeeltelijk t.b.v. deze „republiek” bestaan. Duitschland capituleerde, Japan capituleerde, maar dan houdt ook alle overeenkomst op, want Duitschland verloor den oorlog, doch... „Japan wint den oorlog!” zegt de heer H. D. Meyer. Hoe dit in weerwil van de militaire capitulatie mogelijk is en hoe consensieus nog zelfs vlak voor zijn militaire nederlaag deze overwinning voor de toekomst werd voorbereid wordt U in dit gelijkgetiteld boek met zijn gedocumenteerde uiteenzetting en vele foto's uiteengezet.

Japan poogde t.z.b. een Groot Aziatische Welvaartssfeer — nog luguberder dan de Groot Germaansche Levensruimte — te scheppen en nu nog bestaat een deel ervan waar het dus in kan voortwerken. Weerbare Democratie.... Nu?.... och kom.

Verleden jaar was er een tentoonstelling over de illegaliteit — over een voorbij tijdperk dus! — onder den naam „Weerbare Democratie”. Prof. Schermerhorn hield een openingsrede; wat hij toen zei weten we al niet meer, er is nadien al zooveel door hem gezegd, alleen de woorden „weerbare” en „Democratie” zijn blijven naklinken. Maar woorden zijn dan ook maar woorden, hoewel het ontegenzeggelijk een feit is, dat al pratend, kwartjes uitlopend en interviewend Prof. Schermerhorn zich duchtig weert, helaas met het gevaar in den rug en het gelaat in averechtsche richting.

„A damned bloody lie”

De Boer, Lid der Commissie-Generaal,
Heeft te Batavia in klare taal
Gezegd, dat Nederland een half miljoen
Soldaten noodig had, naar Mansergh zei.
Die noemde dit „a damned bloody lie!”
Met honderdduizend kon het Holland doen.
Wat uit zich toch zoo'n Britsche generaal
In een affreus verruude kaffertaal!

Prof. Schermerhorn, Praeses der C.-G.,
Reist blijkbaar met een phantom troopship mee,
Waar men — neen maar! — op elke honderd man
Er zeve' en zestig nergens vinden kan.
En „voegens dienstweig'ring” zijn zij absent,
Wellicht collega Pootjes wel bekend.
Vindt gij misschien dit aantal wat te erg,
Nooit noemde men 't „a damned bloody lie”.
„el foei, wat klinkt dat woord toch cru, Mansergh!
Most shocking, dat een gentleman zulks zei.

Voor beide Heeren was 't niet aangenaam,
In dit verband te zien hun beider naam,
Maar 't LAATSTE NIEUWS bracht uitkomst, want daar stond,
Dat wel Soekarno sprak tot 't Jeugdverbond
Des Opstands, doch dat hij het „zoo maar” deed
„Als Boeng Karno”, iets wat, zooals gij weet,
Toch heel iets anders is, en... weet gij 't niet,
De Voorlichting staat klaar, die 't u bediedt.
Onthoud: spreekt g'officieel als Commissaris,
Dan heet al gauw „a damned bloody lie”,
Wat in privé ternauwernood onwaar is.
Wat ben ik voor de beide Heeren blij!

De een dacht blijkbaar bij zoo'n hoog procent
Van een divisie aan een dividend.
De ander heeft zich maar vier ton verteld.
Vier ton? Pardon, het gold ook hier geen geld!
Becijf'ren schijnt nu eenmaal niet hun fort
En hiermee uit. Qui trop en dit, a tort!

J. F. KUNST.

Even gingen we weer gelooven in een werkelijk weerbare democratie toen door de algemeene verkiezingen Prof. Schermerhorn als minister de laan werd uitgestuurd, maar zie: in de Commissie Generaal kreeg de nieuwe regering een verlengstuk en nu... Nu weten we alleen, dat we in een „progressief”

tijdperk (dezelfde progressiviteit als begin vorig jaar) heeten te leven en kunnen we alleen nog maar hopen op een weerbare democratie; misschien zal die en in het belang van Indië en in die van Nederland en de geheele wereld nog kunnen voorkomen dat Japan inderdaad den oorlog wint. Sh.

Steeds dieper in den afgrond van ellende

De doodenritten tusschen Belawan en Medan

Aan een recenten brief uit Indië ontleenen wij het navolgende:

U weet misschien, dat een tijd terug onze bevelhebber te Buitenzorg den Indonesischen resident, burgemeester, commissaris v. politie en andere machthebbers heeft gevangen genomen, de politiekazerne en posthuizen heeft bezet, enz. De afwikkeling van deze affaire is in handen gegeven van het Hoofdparket. En wat blijkt uit dit onderzoek? De „Indonesische autoriteiten” zijn schuldig bevonden aan allerlei verraderlijke handelingen; de dood van Dr. Tumbelakka is geschied door de TRI met medeweten van de hoogste chefs. De drie vermoorde Australische officieren zijn vermoord door de TRI met medeweten van kolonel Kawilanrag, commandant van de TRI, van „resident” Barnas en van den „commissaris van politie”. Enoch. De aanvallen op de convoien zijn geschied door de TRI, met medeweten en op last van hun chef en in collaboratie met de politie te Buitenzorg.

Uit de in beslag genomen papieren bleek, dat er plannen in staat van uitvoering waren niet alleen tot aanvallen op Buitenzorg, maar ook op groote schaal van alle plaatsen in Nederlandsch bezit.

Lang leve het Bestand!

Uit het gehouden onderzoek is mede gebleken, dat een Britsche kapitein en een idem luitenant in het groot wapens aan de T.R.I. hebben geleverd; voor het kostende zijn chèques afgegeven. Ook de Britsch Indische soldaten hebben medegedaan aan dien wapenverkoop.

Een en ander staat in het Dag-

blad vermeld en kan als geheel waar worden aangenomen. Fraaie toestanden, vindt U niet?

Op den 16en dezer hebben de betrokken commissies te Medan een vergadering gehouden over het bestand, die gekwalificeerd is geworden als zeer geslaagd. Op den 19en d.a.v. is Medan zeer zwaar beschoten, ook met geschut; een convooi van Belawan naar Medan is hevig aangevallen.

Bij elk transport tusschen Belawan en Medan worden de wagens zwaar beschoten en vallen er, vooral onder de soldaten-chauffeurs zeer vaak dooden; deze ritten zijn ook berucht en heeten de doodenritten. En er mag niet met kracht tegen de misdadigers worden opgetreden. Nogmaals, hoog het bestand.

Schermerhorn, Van Mook c.s. willen praten en pratende het land en hun volk verderven; daarom moet het bestand ook ten koste van onze doode soldaten behouden blijven. Wat zouden die menschen zeggen als hunne kinderen het slachtoffer van deze handelwijze waren geworden. Wellicht zou er dan gevochten worden.

Bovenstaande feiten verdienen bekend te worden in Holland en aan het volk te worden verteld. Dat zou kunnen helpen. Weet U waarom Spoor naar Holland is opgeroepen? Wij hopen, dat hij daar onomwonden zal zeggen, dat de militaire situatie geen verder gezanik meer dulden kan en dat er zal moeten worden aangepakt, omdat anders de veiligheid van de goedwillenden in gevaar komt.

(Zie vervolg pag. 4.)

In telegramstijl

29 Januari.

De regering van Ned.-Indië heeft den export verboden van vele producten, waarvoor zij niet haar uitdrukkelijke toestemming heeft gegeven. Het verbod geldt zoowel voor het gebied, dat onder Nederl., als voor dat, hetwelk „onder republ. beheer” staat.

30 Januari.

A.F.P. verneemt dat, naar het schijnt op bevel van Soedirman, de Republ. troepen een gebied van 10 tot 15 km rondom de Nederlandsche stellingen ontruimd hebben.

31 Januari.

Van „bevoegde zijde” wordt verklaard, dat de Indië-koers van de regering ongewijzigd blijft, het accoord spoedig zal

worden ondertekend en omtrent Van Mook's aftreden officieel nog niets bekend is.

De „republikeinsche autoriteiten” van Buitenzorg zijn weer in hun functie hersteld.

H.M. de Koningin heeft Soekawati ontvangen. Bij dit onderhoud was Mr. Jonkman aanwezig.

Mohammed Natsir, min. v. Voorlichting in het Rep. kabinet, gaf als zijn meening te kennen, dat de Comm.-Gen. vooralsnog niet bereid schijnt de ontwerp-overeenkomst te ondertekenen. Met betrekking tot de militaire incidenten was Natsir van meening, dat deze den indruk bevestigen, dat de Ned. staatslieden niet in staat zijn, stand te houden tegen de oppositie.

De doodenritten tusschen Belawan en Medan

(Vervolg van pag. 3)

Nederland wil blijkbaar niet inzien, dat de economische toestand van de wereld niet dulden kan, dat deze warwinkel blijft aanhouden en dat de productie van tin, rubber, vetten en kina nog langer belemmerd wordt. Onze gezant in Amerika, Jhr. Loudon, is duidelijk genoeg geweest, toen hij onlangs verklaarde, dat Amerika het euvel opneemt dat de mogelijkheid tot verhoogde productie van tin en rubber door de herhaalde schending van het bestand in gevaar wordt gebracht. Is dit nog geen duidelijke aanwijzing voor Schermmerhorn, Van Mook c.s. om er mede op te houden en om nieuwe wegen te bewandelen?

Of willen zij de publieke meening en het kapitaal in Amerika blijven negeren en zullen zij enkel hun geborneerde en welhaast landsgevaarlijke plannen doorzetten, tegen alles in? Welke macht zal ons van deze mensen verlossen!

Algemeen vraagt men, wanneer het Fransche voorbeeld tegenover Viet Nam hier zal worden nagevolgd. Beter een korte, hevige strijd, al zou het onvermijdelijk gevolg daarvan zijn te loor gaan van vele menschenlevens, dan een bestendiging van dezen toestand, die bij een z.g. vredelievende oplossing eveneens het blad van zovelen der onzen en der inheemschen kost, herstel van rust en orde onmogelijk maakt en de terugkeer van ordelijke toestanden en welvaart geheel belet. Hoe langer deze onmogelijke toestand duurt, des te dieper dalen wij af in den afgrond van ellende!

Knipsels

Uit Indië

De pers gaat zich vrijer uiten. Het Dagblad te Batavia heeft zich aan de Van Mooksche persdictatuur weten te onttrekken. Bedenklijk blijft de revereeringsvoorlichtingsdienst. Het zal voor een ieder,

SPOED. Wegens vertrek naar Indië ter overname gevraagd:

WITTE TROPENKLEEDING

(pantalon en open jas); heup 95 cm, lengte pantalon 107 cm, schouderbreedte 47 cm.

Brieven lett. TK bureau v. d. blad.

NAAIMACHINES

TE KOOP, vanaf 50 gulden: enkele hand- en trapmachines.
Den Haag - Obrechtstraat 190

die wil weten, duidelijk zijn, dat de geheele Engelsche politiek steeds gericht was op den ondergang van het Nederlandsche regiem in Indië. Labour en Partij van den Arbeid gaven elkaar in deze de hand. In de Singapore Straits Times mogen nu de berichten van Aneta niet meer worden opgenomen. Wat dunkt U van het volgende: De Ned. Ind. regering zou op een crediet van 16 maanden goederen in Singapore koopen voor 1 miljoen. De transactie zou op 20 November plaats hebben. Nadat de overeenkomst met Soekarno c.s. tot stand was gekomen, kreeg Singapore uit Londen bericht, dat het crediet aan de Ned.-Ind. regering niet meer kon doorgaan.

In Buitenzorg werden bij de terroristen moderne Engelsche wapenen ontdekt. Ze bleken geruild door Engelsch-Indiërs tegen enkele vrouwspersonen. Het merkwaardige is, dat de blanke Engelschen zich voor zulke dingen allerminst verantwoordelijk voelen. Ook niet voor het feit, dat bij het verlaten van Padang vele huizen expres werden vernield en dat de oliedrums op het vliegveld werden vernietigd. En dan hoort men nog steeds den kreet: „We konden niet anders. Engeland zou anders enz.” Een feit is in elk geval, dat door terroristen tijdens de Engelsche beschermingsperiode heele opslagplaatsen werden leeggestolen, maar dat ook door die Engelschen zelf heele schepen Nederlandsche eigendom-

men uit Indië zijn weggevoerd. Kunt U zich voorstellen, dat een Engelsche rubberonderneming bij Kwala Lumpur (Straits) zijn fabriek zou uitrusten met een buitenlandse installatie? Toch heeft Stork daar thans de twijfelachtige eer met zijn machines te pronken.

Volk van Nederland, Gij, die zelf gezucht hebt onder het Nazi-regiem, onttrek U niet aan uw verantwoordelijkheid tegenover de Indische volken en verlos hen van een afschuwelijke terreur!

Publicaties, welke U Indië doen kennen en op juiste wijze het Indische probleem belichten.

Brochures:

Nederlandsch-Indië, door Dr. A. L. J. Sunier	f 0.25
Japansche intrigues, door Mr. Mas Slamet	f 0.25
Feiten en Standpunten der z.g. Republiek, der Nederlandsche Regeering, der z.g. rechtsche oppositie	f 0.25
Dit vroeg Indië (rapport-Visman)	f 0.25
Wat iedereen weten moet omtrent de groot-Aziatische gemeenschappelijke welvaartssfeer, door D. W. N. de Boer	f 0.30
Het drama van Indië, door R. W. Notosotarso	f 0.25
Rechtvaardigheid voor Indië, door Dr. J. W. Meijer Ranneft	f 0.50
De 1000 van Amahai, door Kapt. Korteweg	f 0.65
(Deze publicatie werd in het Engelsch vertaald en als bewijsstuk bij de berechting van Japansche oorlogsmisdadigers te Singapore gebruikt.)	
De kolonisatie van Nw.-Guinea, door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn	f 0.25
„Vrij”, een documentatie over de toestanden na de Japansche capitulatie met ca. 150 foto's, door J. A. Stevens en B. Grevendamme	f 3.90
Herziening van de politieke en staatsrechtelijke structuur van Nederland en zijn gebied over zee na den oorlog, door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn	f 2.90
Klare taal, een bundel van alle radiotoespraken contra Linggadjati	f 1.—
The truth about the Indonesian Republic, door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn	f 1.50
The report of the parliamentary commission (states-general) Dutch East Indies	f 1.75
Japan wint den oorlog, een documentatie over Java, door D. H. Meyer, ass.-resident gebonden	f 3.50

Serie van 10 deeltjes Tropisch Nederland in zakformaat:

Rubber, door Ir. W. Spoon	)
De Java Suikerindustrie, door W. Galjaar	)
De Tabakskultuur in Ned.-Indië, door D. J. Sanders	)
Cocos en Oliepalmcultuur, door Dr. J. Th. de Haan	)
De Thee, door Dr. J. G. Ossewaarde	f 5.—
Koffiecultuur in Ned.-Indië, door Dr. C. J. J. van Hall	)
De vezelstoffen van Ned.-Indië, door K. van der Veer	)
Kina, door Dr. Ch. W. F. Winckel	)
Specerijen, door Ir. W. L. Utermark	)
Indische voedingsgewassen, door K. van der Veer	)
Indië's toekomst (gebonden), door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn	f 3.90

Te bestellen, met inachtneming van f 0.15 verzendkosten, liefst per postw. sel of giro (nummer 6866), bij de
Stichting „Indië in Nood” Geen uur te verliezen!”
Andries Bickerweg 5 's-Gravenhage Telefoon 330295

Deze Stichting, welke gaarne uw adhaesiebetuiging en uw steun ontvangt, kan U verder inlichten hoe de toestanden in Indië zich werkelijk toedragen.

VERSCHEENEN:

KLARE TAAL

Een bundel radio-redevoeringen van tegenstanders van de overeenkomst van Linggadjati, met een inleiding van

Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

Hierin zijn opgenomen de radio-redevoeringen van: Dr. J. W. Meijer Ranneft d.d. 19-11-46, Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn d.d. 1-12-46, oud-min. Prof. Mr. P. S. Gerbrandy d.d. 2-12-46, Prof. Dr. V. J. Koningsberger d.d. 3-12-46, oud-min. Ch. I. J. M. Welter d.d. 5-12-46, Dr. J. W. Meijer Ranneft d.d. 10-12-46, Prof. Dr. E. H. s' Jacob d.d. 15-12-46, oud-min. Ch. I. J. M. Welter d.d. 22-12-46, oud-min. Prof. Mr. P. S. Gerbrandy d.d. 2-1-47.

64 pagina's, gebrocheerd.
Formaat: 16 x 23 cm.
Prijs f 1.—

Te bestellen bij de Stichting „Indië in Nood”, Andries Bickerweg no. 5 te 's-Gravenhage, waarbij men rekening gelieve te houden met f 0.15 verzendkosten.

VINDT U HET ZOO ONBEGRIJPELIJK

dat velen van waan- en dwanggedachten vervuld zijn?

Heusch, evenals een goede — de juiste — voorlichting, is ook het liegen, het woordmisbruik en woordgegochel, het geven van valsche voorstellingen e.d. van niet te onderschatten betekenis.

Er zijn er nog zooveel, die er anders over zouden gaan denken, die de feiten en gebeurtenissen in het juiste licht zouden bezien en de ware betekenis van alles zouden herkennen als zij het 2 x per week verschijnend „Het Laatste Nieuws uit Indië” zouden lezen.

Als zij maar helaas, zij lezen het niet (nog niet?). Gij leest „Het Laatste Nieuws uit Indië”, — zorgt nu ook dat anderen dit doen.

HET IS DRINGEND NOODZAKELIJK!

- Wint abonné's.
- Stelt de administratie enkele abonnementen ter beschikking voor bepaalde daarvoor in aanmerking komende adressen.
- Geeft de administratie adressen voor proefnummers op.
- Schenkt als moreelen steun, dien zij juist nu zoo dringend noodig hebben, uw kennissen of één onzer militairen in Indië een abonnement.